

(KÄÄNNÖS)

YLEISSOPIMUS

Alppien suojelua koskeva yleissopimus

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,
RANSKAN TASAVALTA,
ITALIAN TASAVALTA,
SLOVENIAN TASAVALTA
LIECHTENSTEININ RUHTINASKUNTA,
ITÄVALLAN TASAVALTA,
SVEITSIN VALALIITTO

ja

EUROOPAN TALOUSYHTEISÖ,

TIETOISINA SIITÄ, että Alpit ovat yksi laajimmista yhteinäisistä turmeltumattomista luonnonalueista Euroopassa, jotka niiden erinomaisen ainutlaatuisen ja monipuolisen luonnon esiintymisalueena sekä kulttuurinsa ja historiansa johdosta muodostavat taloudellisen, kulttuurisen ja vapaa-ajan viettoon käytetyn asuinympäristön Euroopan sydämessä, jonka lukemattomat ihmiset ja maat jakavat keskenään,

TUNNUSTAVAT, että Alpit ovat eläviä ja taloudellinen ympäristö alkuperäisväestölle ja myös äärimmäisen tärkeä Alppien ulkopuolisille alueille, esimerkiksi tärkeille liikennereiteille,

TUNNUSTAVAT, että Alpit ovat monen uhanalaisen kasvi- ja eläinlajin olennainen esiintymisalue ja viimeinen suojapaikka,

OVAT TIETOISIA SIITÄ, että nykyisissä kansallisissa oikeusjärjestelmissä on merkittäviä eroja kansallisten olojen, asujaimiston jakautumisen, maatalouden ja metsätalouden, taloudellisen tilanteen ja talouden kehityksen, liikenteen määrän ja turismin luonteen ja määrän välillä,

TIETOISINA SIITÄ, että jatkuvasti kasvavat ihmisten aiheuttamat paineet yhä enemmän uhkaavat Alppiseutuja ja niiden ekologisia toimintoja ja että aiheutettu vahinko on joko korvaamaton tai korjattavissa vain suurin vaivoin ja huomattavin kustannuksin säännönmukaisesti vain pitkän aikavälin kuluessa,

VAKUUTTUNEINA tarpeesta sovittaa taloudelliset edut yhteen ekologisten tarpeiden kanssa,

SEURATEN Berchtesgadenissa 9 päivästä 11 päivään lokakuuta 1989 pidetyn ensimmäisen Alppimaiden ympäristöä koskeneen ministerikonferenssin lopputulosta:

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

*1 artikla***Soveltamisala**

1. Tämä yleissopimus koskee Alppialuetta liitteessä kuvatun ja esitetyn mukaisesti.

2. Jokainen sopimuspuoli voi tallettaessaan ratifiointi- tai hyväksymisvälineen tai minä tahansa myöhempänä ajankohtana lisätä tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kansallisen alueensa osia antamalla julistuksen tallettajalle, Itävallan tasavallalle, edellyttäen, että tämä on välttämättömä yleistämisen säännöksiä täytäntöönpanolle.

3. Kohdan 2 mukaisesti tehty julistus voidaan peruuttaa minkä tahansa tällaisessa julistuksessa määritellyn kansallisen alueen osalta tekemällä siitä tallettajalle ilmoitus. Peruuttaminen tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa kuuden kuukauden määräajan kulumista siitä, kun tallettaja vastaanotti ilmoituksen.

*2 artikla***Yleiset velvoitteet**

1. Sopimuspuolet noudattavat kattavaa politiikkaa Alppien säilyttämiseksi ja suojelemiseksi soveltamalla ennakoitua ehkäisyä ja saastuttajia maksaa -periaatetta ja yhteistyötä sen jälkeen, kun kaikkien Alppimaiden, niiden

Alppialueiden ja Euroopan talousyhteisön etuja on tarkkaan harkittu, sekä soveltamalla luonnonvarojen varovaista ja kestävää käyttöä. Rajanylittävää yhteistyötä Alppialueella on lisättävä ja laajennettava sekä alueellisessa että kohteiden määrän huomioon ottavassa mielessä.

2. Saavuttaakseen 1 kohdassa mainitun päämäärän sopimuspuolet ryhtyvät tarpeellisiin toimenpiteisiin erityisesti seuraavilla aloilla:

- a) *Väestö ja kulttuuri* — päämääränä on alkuperäisväestön kulttuurisen ja sosiaalisen riippumattomuuden kunnioittaminen, säilyttäminen ja edistäminen ja sen peruselintason takaaminen, erityisesti terve asuinympäristö ja taloudellinen kehitys sekä vastavuoroisen ymmärtämisen edistäminen ja Alppiseutujen ja Alppien ulkopuolisen väestön välinen yhteistyö.
- b) *Aluesuunnittelu* — päämääränä on varmistaa taloudellinen ja viisas maankäyttö ja koko alueen ehjä, tasapainoinen kehitys; erityisesti painotetaan vaaroja luonnolle, ali- ja liikakäytön välttämistä ja luonnollisen väestön säilyttämistä tai oikeuksien palautusta maankäyttöoikeudellisia vaatimuksia selvittäen ja arvioiden sekä kaukonäköisellä yhtenäisellä suunnittelulla ja tehtävien toimenpiteiden yhteensovittamisella.
- c) *Ilmansaasteiden estäminen* — päämääränä on merkittävästi vähentää saastuttajien päästöjä ja saasteongelmia Alppialueella yhdessä alueen ulkopuolelta tulevien haitallisten ainesosien kanssa sellaiselle tasolle, joka ei ole ihmiselle, eläimille tai kasveille haitallinen.
- d) *Maaperän säilyttäminen* — päämääränä on määrällisen ja laadullisen maaperän vahingoittumisen vähentäminen, erityisesti soveltamalla maa- ja metsätaloudessa sellaisia menetelmiä, jotka eivät vahingoita maaperää, maan ja maaperän vähimmäiskäytön avulla, eroosiovalvonnan avulla ja maaperän eristämistä rajoittamalla.
- e) *Vesien hoito* — päämääränä terveiden vesijärjestelmien säilyttäminen tai uudelleenluominen erityisesti pitämällä järvet ja joet vapaina saasteista, soveltamalla luonnollista hydraulista insinööritekniikkaa sekä vesivoimaa käyttämällä, mikä palvelee sekä alkuperäisväestön että ympäristön etuja.
- f) *Luonnon ja maaseudun säilyttäminen* — päämääränä on luonnollisen ympäristön ja maaseudun suojeleminen, säilyttäminen ja tarpeen vaatiessa entiselleen palauttaminen, niin että ekologiset järjestelmät voivat toimia; eläimet ja kasvilajit mukaan lukien niiden asukkaat säilytetään, luonnon uusiutumiskyky ja kestävä tuottavuus säilytetään ja luonnon moninaisuus, ainutlaatuisuus ja kauneus sekä maaseutu kokonaisuudessaan säilytetään pysyvästi.
- g) *Vuoristomaanviljelys* — päämääränä on julkisen edun mukaan säilyttää perinteisesti viljellyn maan hoito ja säilyttää ja edistää paikallisiin oloihin sopivaa ja ympä-

ristön kanssa yhdenmukaista viljelyjärjestelmää ottaen huomioon epädulliset taloudelliset olosuhteet.

- h) *Vuoristometsät* — päämääränä on säilyttää ja palauttaa metsien asema, erityisesti niiden suojaava asema, parantamalla metsien ekologisen järjestelmän kestävyttä luonnollista metsäteknikkaa soveltamalla ja estämällä metsien haitallinen käyttö ottaen huomioon Alppialueen epädulliset taloudelliset olosuhteet.
- i) *Turismi ja vapaa-aika* — päämääränä on ympäristölle haitallisia toimia rajoittamalla yhdenmukaistaa turismi ja vapaa-ajan toiminnot ekologisten ja sosiaalisten vaatimusten kanssa erityisesti jättämällä rauhalliset alueet syrjään.
- j) *Liikenne* — päämääränä on Alppien sisäisen ja Alppien läpikulkuliikenteen määrän ja vaarojen vähentäminen tasolle, joka ei ole ihmiselle, eläimille tai kasveille ja niiden elinympäristölle haitallinen, siirtämällä enemmän liikennettä ja erityisesti rahtiliikennettä rautateille erityisesti tarjoamalla sopivaa infrastruktuuria ja markkinoiden periaatteita vastaavia kimmokkeita, ilman kansallisuuteen perustuvaa syrjintää.
- k) *Energia* — päämääränä on ottaa käyttöön energian tuotanto-, jakelu- ja käyttömenetelmiä, jotka säilyttävät maaseudun ja ovat yhdenmukaisia ympäristön kanssa ja edistävät energiaa säästäviä toimenpiteitä.
- l) *Jätehuolto* — päämääränä on jätteiden keruu-, käyttö- ja huoltojärjestelmän kehittäminen, joka täyttää Alppialueen erityiset topografiset, geologiset ja ilmastolliset vaatimukset, ottaen erityisesti huomioon jätteiden välttäminen.

3. Sopimuspuolet sopivat pöytäkirjoista, joissa säädetään yksityiskohtaisesti yleissopimuksen täytäntöönpanosta.

3 artikla

Tutkimus ja järjestelmällinen seuranta

Sopimuspuolet sopivat, että ne 2 artiklassa määrätyillä alueilla

- a) tekevät tutkimustoiminnan ja tieteellisten arvioiden suhteen yhteistyötä;
- b) kehittävät yhteisiä tai toisiaan täydentäviä ohjelmia järjestelmälliseen seurantaan;
- c) yhdenmukaistavat tutkimus-, seuranta- ja vastaavat tiedonhankintaan liittyvät toiminnot.

4 artikla

Oikeudellinen, tieteellinen, taloudellinen ja tekninen yhteistyö

1. Sopimuspuolet helpottavat ja edistävät oikeudellista, tieteellistä, taloudellista ja teknistä tämän yleissopimuksen kannalta olennaista tiedonvaihtoa.

2. Sopimuspuolet ilmoittavat toisillensa suunnitelluista laillisista tai taloudellisista toimenpiteistä, joilla odotetaan olevan erityinen vaikutus Alppialueeseen tai sen osaan antaakseen äärimmäisen huomion rajanylittävälle ja alueellisille vaatimuksille.

3. Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä kansainvälisten hallitustenvälisten ja muiden järjestöjen kanssa tarvittaessa varmistaakseen yleissopimuksen ja sellaisten pöytäkirjojen tehokkaan täytäntöönpanon, joissa ne ovat sopimuspuolina.

4. Sopimuspuolten on varmistettava, että yleisölle annetaan säännöllisesti sopivalla tavalla tietoja tutkimusten, seurannan ja tehtyjen toimenpiteiden tuloksista.

5. Sopimuspuolten tämän yleissopimuksen mukaista tiedoksi antamista koskevaan sääntöön liittyviä velvollisuuksia noudatetaan, jollei kansallisten luottamuksellisuutta koskevien lakien noudattamisesta muuta johdu. Luottamukselliseksi tarkoitettua tietoa on käsiteltävä sellaisena.

5 artikla

Sopimuspuolten välinen konferenssi

1. Sopimuspuolten välinen konferenssi kokoontuu säännöllisesti keskustelemaan sopimuspuolten yhteistyöstä ja siinä ilmenneistä yleisistä seikoista.

Alppikonferenssin ensimmäinen kokous pidetään viimeistään vuoden kuluttua tämän yleissopimuksen voimaantulosta; konferenssin pitävästä sopimuspuolesta päätetään sopimuksella.

2. Sen jälkeen sopimuspuoli, jolla on puheenjohtajuus, pitää konferenssin säännönmukaiset kokoukset yleensä kahden vuoden välein. Puheenjohtajuus ja kokouspaikka vaihtuvat jokaisen säännönmukaisen kokouksen jälkeen. Alppikonferenssi päättää molemmista.

3. Sopimuspuoli, jolla on puheenjohtajuus, tekee konferenssin kokouksen asialistaa koskevan ehdotuksen. Jokaisella sopimuspuolella on oikeus lisätä muita asioita asialistalle.

4. Sopimuspuolet antavat konferenssille tiedon toimenpiteistä, joihin ne yleissopimuksen ja niiden pöytäkirjojen, joissa ne ovat sopimuspuolina, täytäntöönpanon johdosta ovat ryhtyneet, jollei kansallisista luottamuksellisuutta koskevista laeista muuta johdu.

5. Yhdistyneet Kansakunnat, niiden erityiselimet, Euroopan neuvosto ja kaikki Euroopan maat voivat osal-

listua kokouksiin tarkkailijoina. Tämä koskee myös Alppien alueellisten viranomaisten rajanylittäviä järjestöjä. Lisäksi asianomaisille kansainvälisille hallitusten ulkopuolisille järjestöille voidaan sallia osallistuminen tarkkailijoina.

6. Konferenssin ylimääräisistä kokouksista päätetään joko yksimielisesti tai, jos puheenjohtajana toimiva sopimuspuoli tai kolmannes sopimuspuolista on tehnyt tästä kirjallisen esityksen, kahden säännönmukaisen kokouksen välisenä aikana.

6 artikla

Konferenssin tehtävät

Kokouksissaan konferenssi tutkii yleissopimuksen ja pöytäkirjojen soveltamista yhdessä liitteiden kanssa ja erityisesti se kokouksissaan suorittaa seuraavat tehtävät:

- a) Hyväksyy yleissopimukseen tehdyt muutokset 10 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.
- b) Hyväksyy pöytäkirjat ja niiden liitteet ja niihin tehdyt muutokset 11 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.
- c) Antaa menettelytapasäännöt.
- d) Tekee tarpeelliset rahoituspäätökset.
- e) Hyväksyy yleissopimuksen täytäntöönpanolle välttämättömien työryhmien perustamisen.
- f) Panee merkille tieteellisiä tietoja koskevat arviot.
- g) Päättää tai suosittelee toimenpiteitä 3 artiklassa ja 4 artiklassa asetettujen päämäärien saavuttamiseksi ja määrää 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti annettavien tietojen luonteen, kohteen ja määräpäivän, johon mennessä tiedot on annettava, ja panee merkille nämä tiedot yhdessä työryhmien antamien raporttien kanssa.
- h) Varmistaa sihteeristön tehtävien täytäntöönpanon.

7 artikla

Päätöksenteko konferenssin puitteissa

1. Konferenssi tekee päätökset yksimielisesti ellei alla olevasta muuta johdu. Mikäli 6 artiklan c kohdan, f kohdan ja g kohdan mukaisten toimien osalta kaikissa yksimielisyyteen tähtäävissä pyrkimyksissä on epäonnistuttu ja puheenjohtaja erityisesti toteaa tämän seikan, tehdään päätös läsnä olevien ja äänestävien sopimuspuolien kolmen neljäsosan enemmistöllä.

2. Jokaisella sopimuspuolella on konferenssissa oikeus yhteen ääneen. Euroopan talousyhteisöllä on äänioikeus

sen sopimuspuolina olevien jäsenvaltioiden lukumäärää vastaavalla äänimäärällä; Euroopan talousyhteisö ei käytä äänioikeuttaan tapauksissa, joissa jäsenvaltiot käyttävät omaa äänioikeuttaan.

8 artikla

Pysyvä komitea

1. Sopimuspuolien edustajista koostuva konferenssin pysyvä komitea perustetaan toimeenpanoelimeksi.
2. Allekirjoittajavaltioilla, jotka eivät vielä ole ratifioineet yleissopimusta, on pysyvän komitean kokouksissa tarkkailijan asema. Lisäksi jokaiselle Alppivaltiolle, joka ei vielä ole allekirjoittanut tätä yleissopimusta, voidaan antaa sellainen asema niin pyydettyä.
3. Pysyvä komitea antaa menettelytapasääntönsä.
4. Lisäksi pysyvä komitea päättää hallitustenvälisen ja muiden järjestöjen edustajien kokouksiinsa osallistumiseen liittyvistä menettelyistä.
5. Konferenssin puheenjohtajana toimiva sopimuspuoli nimittää pysyvän komitean puheenjohtajan.
6. Pysyvä komitea suorittaa erityisesti seuraavat toiminnot:
  - a) Analysoi sopimuspuolien 5 artiklan 4 kohdan mukaan antamat tiedot ja raportoi Alppimaille.
  - b) Kerää ja arvioi yleissopimuksen ja pöytäkirjojen sekä liitteiden täytäntöönpanoon liittyviä asiakirjoja ja antaa ne konferenssille 6 artiklan mukaan tutkittavaksi.
  - c) Antaa Alppikonferenssille tietoja konferenssin päätösten täytäntöönpanosta.
  - d) Valmistelee konferenssin kokousohjelman ja voi ehdottaa asiakohtia asialistalle sekä muita yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen täytäntöönpanoon liittyviä toimenpiteitä.
  - e) Nimittää työryhmiä muotoilemaan pöytäkirjoja ja suosituksia 6 artiklan e kohdan mukaan ja yhdistää niiden toimintoja.
  - f) Tutkii ja yhdenmukaistaa pöytäkirjojen luonnoksien sisältöä yleisen näkökulman mukaan ja tekee niistä ehdotuksia konferenssille.
  - g) Ehdottaa toimenpiteitä ja suosituksia yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen päämäärien saavuttamiseksi.
7. Päätöksenteko pysyvässä komiteassa tapahtuu 7 artiklassa annettujen sääntöjen mukaan.

9 artikla

Sihteeristö

Konferenssi voi yksimielisellä päätöksellä perustaa pysyvän sihteeristön.

10 artikla

Yleissopimuksen muuttaminen

Jokainen sopimuspuoli voi antaa ehdotuksia yleissopimuksen muuttamiseksi sopimuspuolelle, joka hoitaa konferenssin puheenjohtajuutta. Konferenssin puheenjohtajuutta hoitava sopimuspuoli antaa tällaiset ehdotukset tiedoksi sopimuspuolille ja yleissopimuksen allekirjoittajavaltiolle viimeistään kuusi kuukautta ennen sitä konferenssin kokousta, jossa niitä käsitellään.

Muutokset yleissopimukseen tulevat voimaan 12 artiklan 2 kohdan, 3 kohdan ja 4 kohdan mukaisesti.

11 artikla

Pöytäkirjat ja niiden muuttaminen

1. Konferenssin puheenjohtajuutta hoitava sopimuspuoli antaa 2 artiklan 3 kohdan mukaiset pöytäkirjaluonnokset tiedoksi sopimuspuolille ja yleissopimuksen allekirjoittajavaltiolle viimeistään kuusi kuukautta ennen sitä konferenssin kokousta, jossa niitä käsitellään.
2. Konferenssin hyväksymät pöytäkirjat allekirjoitetaan konferenssin kokouksissa tai niiden jälkeen tallettajalla. Niitä sovelletaan sellaisiin sopimuspuoliin, jotka ovat ne ratifioineet tai hyväksyneet. Pöytäkirjan voimaantuloon tarvitaan vähintään kolme ratifiointia tai hyväksyntää. Asianomaiset asiakirjat talletetaan tallettajalle, Itävallan tasavallalle.
3. Jollei pöytäkirjasta muuta johdu, määräytyy pöytäkirjan voimaantulo ja irtisanominen 10 artiklan, 13 artiklan ja 14 artiklan mukaisesti.
4. Pöytäkirjan muutosten ollessa kysymyksessä sovelletaan vastaavasti 1—3 kohtaa.

12 artikla

Allekirjoittaminen ja ratifioiminen

1. Tämä yleissopimus avataan allekirjoituksille 7 päivänä marraskuuta 1991 Itävallan tasavallassa, joka toimii tallettajana.

2. Yleissopimus ratifioidaan tai hyväksytään. Ratifiointi- tai hyväksymisvälineet talletetaan tallettajan huostaan.

3. Tämä yleissopimus tulee voimaan kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jolloin kolme valtiota ovat antaneet suostumuksensa yleissopimukseen sitoutumiseen 2 kohdan säännöksen mukaisesti.

4. Jos jokin sopimuspuoli myöhemmin ilmaisee suostumuksensa yleissopimukseen sitoutumiseen 2 kohdassa annetun säännön mukaisesti, tulee yleissopimus voimaan 3 kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin ratifiointi- tai hyväksymisväline talletettiin.

13 artikla

Irtisanominen

1. Sopimuspuolet voivat koska tahansa irtisanoa tämän yleissopimuksen tallettajalle osoitetulla ilmoituksella.

2. Tällainen irtisanominen tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa kuuden kuukauden määräajan kulumista siitä, kun tallettaja vastaanotti ilmoituksen.

14 artikla

Ilmoitusmenettely

Tallettaja ilmoittaa jokaiselle sopimuspuolelle ja yleissopimuksen allekirjoittajavaltiolle

- a) kaikista allekirjoituksista;
- b) ratifiointi- ja hyväksymisvälineiden tallettamisesta;
- c) tämän yleissopimuksen voimaantulosta 12 artiklan mukaan;
- d) 1 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaan tehdyistä ilmoituksista;
- e) 13 artiklan mukaan tehdyistä ilmoituksista ja siitä päivästä, jolloin irtisanominen tulee voimaan.

Tämän vakuudeksi alla mainitut valtuutetut ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Salzburgissa 7 päivänä marraskuuta 1991 saksan, ranskan, italian ja slovenian kielillä kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset; alkuperäinen teksti talletetaan Itävallan tasavallan hallituksen arkistoon. Tämä hallitus toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen siitä kullekin muulle allekirjoittajavaltiolle.